یادداشت

عبداکبری
کارشناس مسائل بین الملل

سیاست خارجی برمدار مصالح ملی

سیاست خارجی براساس مصالح ملی و شرایط زمانی مختلف درحال تغییر است، اما استراتژی روابط دیپلماتیک در دهه‌های اخیر که با تولید ملی و فرهنگی کشور عجین شده، دیگر یک گفت‌وگوی سیاسی یا بده‌بستان سیاسی صرف نیست. در واقع در تنظیم روابط سیاسی، معیارهای اصول دیپلماتیک روابط اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی نقش مهمی را ایفا می‌کند که بر همین اساس ما شاهد هستیم کشورهای پیشرفته براساس نیاز دیپلماسی اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی را نیز در کنار سیاست خارجی خود همراه دارند.

صرف داشتن روابط سیاسی بدون توسعه روابط اقتصادی پویا به‌صورت بلندمدت با دوام نخواهد بود و در واقع هزینه‌هایی را به مردم تحمیل خواهد کرد.

رئیس‌جمهور اسلامی ایران پس از پایان سفر ۲ روزه خود به پاکستان و دیدار و گفت‌وگو با عالی‌ترین مقامات بلندپایه این کشور، به دعوت رسمی رانیل ویکرمسینگه همتای سریلانکایی برای انجام سفری یک‌روزه به این کشور جنوب شرق آسیا سفر کرد. آیت‌الله رئیسی بامداد دوشنبه سوم اردیبهشت ،۱۴۰۳ پیش از آغاز سفر رسمی به پاکستان و سریلانکا نیز توسعه روابط اقتصادی و تجاری با سریلانکا و پاکستان را از جمله اهداف سفر خود به این کشور اعلام کره بود.

ارتقای سطح همکاری‌های اقتصادی، فرهنگی و امنیتی ایران و پاکستان می‌تواند محور ایران، چین و پاکستان را تبدیل به معادله قدرت برای توسعه اقتصادی در محیط منطقه‌ای کند. چنین سطحی از همکاری‌ها زمینه ارتقای ضریب امنیتی ایران و پاکستان را به وجود می‌آورد. ضرورت‌های سیاست همسایگی در روابط ایران و پاکستان نه تنها منجر به ارتقای معادله قدرت متقابل می‌شود، بلکه زمینه جلوگیری از گسترش تضادهای منطقه‌ای را فراهم می‌کند. ایران و پاکستان در چهارچوب سیاست همسایگی از قابلیت لازم برای ارتقای سطح روابط متقابل، مقابله با افراط گرایی، مقابله با تروریسم و گروه‌های بحران‌ساز در محیط منطقه‌ای، برخوردار هستند.

مسائل اقتصادی نقش بسیار ویژه‌ای در سیاست همسایگی ایران و پاکستان دارد. جمعیت فراوان پاکستان و فقدان منابع انرژی پاکستان در کنار ذخایر انرژی ایران می‌تواند اقتصاد دو کشور را مکمل یکدیگر سازد. اگرچه توسعه‌نیافتگی مناطق دو سوی مرز ایران و پاکستان و نبود زیرساخت‌های ارتباطی و اقتصادی عامل بازدارنده‌ای محسوب می‌شود اما چون سیاست همسایگی ناظر بر جهت‌گیری‌های بلندمدت برای کاهش تهدیدات و افزایش منافع همسایگان است، با تلطیف راهبردهای امنیت‌محور و واگذاری اختیارات به نهادهای منطقه‌ای و تقویت ظرفیت‌های رویکرد پارادیپلماتیک، می‌توان اقتصادهای دو کشور را به هم پیوند بزند ضمن اینکه تغییرات اخیر در معادلات قدرت در سطح جهانی و منطقه‌ای نیز سیاست همسایگی ایران در قبال پاکستان را تقویت می‌کند.

در مسیر توسعه دیپلماسی اقتصادی در دولت سیزدهم، سریلانکا نیز یکی از کشورهای هدف دولت سیزدهم محسوب شده و در این زمینه یکی از بزرگترین پروژه‌های این کشور از سوی شرکت‌های ایرانی ساخته شده و هم‌اکنون آماده افتتاح است.

پروژه چند منظوره سد و نیرو «اوماااویا» سریلانکا نیز از جمله پروژه‌هایی است که تماماً توسط شرکت‌های ایرانی انجام شده است و به عنوان یکی از ابرپروژه‌های حوزه صادرات خدمات فنی- مهندسی کشورمان در زمینه‌های سدسازی، انتقال آب و تولید برق به شمار می‌رود و همزمان با حضور رئیس‌جمهور در سریلانکا افتتاح شد و مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

به نظر می‌رسد که دولت سیزدهم در حوزه دیپلماسی اقتصادی توانسته عملکرد بهتری نسبت به دولت گذشته داشته باشد. بررسی آمارها نشان می‌دهد که طی ماه‌های گذشته، شاهد افزایش آمار صادرات نسبت به واردات در مدت مشابه سال قبل هستیم. از طرف دیگر وضعیت مبادلات تجاری با کشورهای غیرغربی و بویژه همسایه نیز بهبود پیدا کرده است. بهبود دیپلماسی اقتصادی با نگاه به بازار کشورهای آسیایی یکی از اولویت‌های اقتصادی دولت سیزدهم بوده که حالا و پس از گذشته سه سال از آغاز به کار دولت سیزدهم می‌توان گفت که به شکل محسوسی موفقیت‌آمیز هم بوده است.

خبر در خبر

پایگاه اطلاع‌رسانی معاون اول رئیس جمهور جلسه هیأت دولت پیش از ظهر دیروز (چهارشنبه) به ریاست معاون اول رئیس جمهور برگزار شد. محمد مخبر در این جلسه با اشاره به سفر اخیر رئیس جمهور به استان سمنان که بلافاصله پس از رویارویی با رژیم اشغالگر قدس انجام شد، گفت: معمولاً رویدادهایی با این درجه از اهمیت که ابعاد گسترده بین‌المللی دارد باعث می‌شود که مقامات کشورها سفرهای کاری خود را لغو کنند و یا به تأخیر بیندازند اما رئیس جمهور کشورمان با آرامش کامل سفر به سمنان و دیدار با مردم این استان را انجام داد. وی همچنین با اشاره به سفر رئیس جمهور به کشورهای پاکستان و سریلانکا گفت: در شرایطی که جمهوری اسلامی ایران طی روزهای اخیر پاسخی محکم به رژیم صهیونیستی که نماد سلطه جهانی است داد، اما رئیس جمهور کشورمان هم‌اکنون در سفر خارجی و انجام ملاقات‌های بین‌المللی هستند که این اقتدار ناشی از اعتماد و اتکای نظام به مردم در مواجهه با دشمنان است. معاون اول رئیس جمهور همچنین افزود: برای تحقق شعار سال جاری باید در تمامی دستگاه‌های اجرایی و استان‌ها تقسیم کار انجام شود و برای تحقق جهش تولید با مشارکت مردم لازم است از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان، استارتاپ‌ها و نخبگان حداکثر استفاده صورت گیرد و آموزش‌های به‌روز و کاربردی به نیروهای کار ارائه شود.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار هزاران نفر از کارگران:

ملت زنده ایران از دشمنی ها فرصت ساخت

در یکی دو سال اخیر به همت مسئولان، هزاران کارگاهِ تعطیل شده یا نیمه تعطیل، احیا شدند

رهبری

رهبر معظم انقلاب اسلامی با بیان نقش کلیدی جامعه کارگری در جهش تولید و بهبود وضع اقتصادی کشور، به تبیین وظایف مسئولان برای حل مشکلات قشر قانع و نجیب کارگر پرداختند و گفتند: حال خوب جامعه کارگری، حال ملت را هم خوب خواهد کرد. ایشان همچنین هدف واقعی امریکا و غرب از تحریم و فشار بر ایران را، تسلیم و تبعیت محض ملت و نظام اسلامی خواندند و تأکید کردند: ملت بزرگ و ریشه‌دار ایران و جمهوری اسلامی، در مقابل زورگویی و زیاده‌خواهی‌ها تسلیم نمی‌شود و با تبدیل تحریم‌ها به فرصت‌های پیشرفت و شکوفایی، به افق روشن آینده دست خواهد یافت.

ارزش کار و کارگر در اسلام ذاتی است

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای صبح دیروز در دیدار هزاران نفر از کارگران، با تشکر صمیمانه از تلاش، نجابت و همت جامعه کارگری، بوسه پیامبر(ص) بر دستان پینه‌بسته یک کارگر را بالاترین تجلیل از کار و کارگر خواندند و افزودند: اسلام برای کار و عمل، ارزش و احترام ذاتی قائل است و براساس آموزه‌های قرآنی و روایی، تلاش هر فرد برای کسب روزی و نان حلال، همچون عبادات، عمل صالح محسوب می‌شود.

ایشان توجه افکار عمومی به «نگاه اسلام به کار و کارگر» را ضرورتی مهم و زمینه‌ساز پیشرفت کشور دانستند و افزودند: دنیای مادی برای کارگر، صرفاً به عنوان وسیله تولید ثروت، اهمیت قائل است اما اسلام به علت قائل بودن ارزش مبنایی برای کار، کارگر را نیز دارای ارزش ذاتی می‌داند؛ به‌گونه‌ای که به فرموده پیامبر خاتم(ص)، خداوند هرکسی که کارش را درست، متقن و محکم انجام دهد، دوست دارد.

تقویت اقتصادی دست کارگر را پر می‌کند

رهبر انقلاب تکیه بر نقاط حساس اقتصادی در نام‌گذاری سال‌های اخیر را ناشی از اهمیت موضوع اقتصاد خواندند و با تأکید بر اینکه کارگر ماهر، با روحیه و پرانگیزه رکن «جهش تولید» است، گفتند: تحقق شعار امسال براساس نظر کارشناسان و صاحب‌نظران، نیازمند مشارکت مردم است که در این صورت، مشکلات کاهش می‌یابد و با تقویت اقتصاد کشور، دست کارگر هم پر می‌شود. ایشان، کار و کارآفرین را دو همکار خط مقدم جنگ اقتصادی تحمیلی دشمنان بر ملت ایران برشمردند و افزودند: این دو عنصر اصلی مبارزه با امریکا، هرقدر بهتر تلاش کنند و هرقدر زمینه تلاش مؤثر برای آنان فراهم‌تر شود، توفیقات بیشتری نصیب کشور و ملت خواهد شد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به استناد آمار، جامعه کارگری و خانواده‌های محترم آنها را حدود نصف جمعیت کشور خواندند و خطاب به مسئولان تأکید کردند: اگر حال جامعه کارگری خوب شود، حداقل نیمی از مردم حالشان خوب می‌شود و این بسیار مهم است.

تبیین وظایف قوا در قبال جامعه کارگران

ایشان در تبیین وظایف قوا و دستگاه‌ها در قبال جامعه کارگران، تضمین امنیت شغلی را از مهم‌ترین مسائل دانستند و افزودند: کارگری که با قناعت و نجابت مشغول کار است باید به آینده شغلی خود اطمینان داشته باشد.

رهبر انقلاب با اشاره به تعطیلی واحدهای تولیدی و حتی کارخانجات بزرگ در مقاطعی، گفتند: در یکی دو سال اخیر به همت مسئولان، هزاران کارگاهِ تعطیل‌شده یا نیمه‌تعطیل، احیا شده که این کار مهم باید ادامه یابد.

ایشان مسأله بیمه‌ها را هم، برای جامعه کارگری مهم خواندند و با انتقاد از اجرانشدن سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی، گفتند: این سیاست‌ها، مدت‌ها پیش ابلاغ شد و رئیس جمهور هم دستور تهیه آیین‌نامه را داد اما در عمل، کارها جلو نرفته و سیاست‌ها اجرا نشده است.

ایمنی نیروی کار و ارتقای مهارت‌های شغلی دو نیاز دیگر جامعه کارگری بود که رهبر انقلاب به آنها اشاره کردند و افزودند: مهارت‌افزایی و دانش‌افزایی نیروی کار، به پیشرفت کشور و افزایش سطح کیفی کار کمک می‌کند و به نفع کارگران و کارفرمایان است.

ایشان، آموزش و پرورش را هم در کمک به مهارت‌افزایی در کشور، بسیار مؤثر دانستند و گفتند: مدارس، دبیرستان‌ها و دانشگاه‌ها می‌توانند در کنار آموزش‌های نظری، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای هم ارائه و با دادن گواهینامه مهارتی، به اشتغال صحیح و راحت جوانان کمک کنند.

کشف استعدادهای درخشان در میان کارگران و فراهم‌آوردن میدان و مجال نوآوری و خلاقیت برای آنها، توصیه دیگر حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به مسئولان، کارفرمایان و کارآفرینان بود.

انضباط و احساس مسئولیت در جامعه کارگری

رهبر انقلاب پس از تبیین وظایف مسئولان، به وظایف جامعه کارگری پرداختند و با اشاره به مسائلی همچون امانت دانستن کار، انجام محکم و متقن کار، و انضباط و احساس مسئولیت در محیط کار، گفتند: کارگران عزیز، کار را ارزش بدانید؛ چرا که با کار شما کشور آباد و برای ایران آبرو و سرافرازی و قدرت ایجاد می‌شود.

ایشان تبدیل شدن کار به ارزش در اذهان عمومی را موجب افزایش میل و اشتیاق به کار دانستند و گفتند: در این صورت هر کارگری در نگاه مردم، یک انسان ارزشمند می‌شود و جوانان هم در فرآیند تولید بهتر نقش‌آفرینی می‌کنند؛ در حالی که امروز متأسفانه برخی جوانان نه میل به کار دارند نه در جستجوی آن هستند و برخی هم فقط پشت میزنشینی را کار می‌دانند.

راه مشارکت مردم در جهش تولید

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به شعار سال، یکی از وظایف مهم مسئولان را شناسایی و تبیین زمینه‌های مشارکت مردم در تولید همچون ایجاد شرکت‌های تعاونی، کمک به تولیدات خانگی و صنایع دستی، مساعدت در ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان و تقویت فعالیت‌های کشاورزی و دامداری خواندند و گفتند: صاحبنظران اقتصادی در دولت و خارج دولت راه‌های فراوان مشارکت در تولید را به مردم نشان دهند و مسئولان، زمینه مشارکت را فراهم و آسان کنند. ایشان هدایت اعتبارات بانکی به سمت تولید را ضروری برشمردند و گفتند: این کار به درستی انجام نمی‌شود که مسئولان بانکی باید توجه و اقدام کنند.

> برخی -ان‌شاءالله خیرخواهانه- دائم توصیه می‌کنند که یک خواسته امریکا را قبول کنید تا مشکل حل شود؛ در حالی که توقعات امریکایی‌ها تمامی ندارند. آنها مشخص کنند که به چه حدی از عقب‌نشینی ایران در مسأله هسته‌ای قانع خواهند شد»، امریکایی‌ها هرگز حاضر نیستند این حد را مشخص کنند چرا که می‌خواهند با پیشروی قدم به قدم، در نهایت تجهیزات هسته‌ای کشور را مانند آن کشور شمال آفریقا جمع‌آوری و صنعت هسته‌ای ایران را تعطیل کنند

هدف تحریم‌ها؛ ناچار کردن ایران به تسلیم

رهبر انقلاب در بخش دیگری از سخنانشان، صحبت از مسائل اقتصادی بدون توجه به تحریم‌های به گفته امریکا و اروپایی‌ها بی‌سابقه را غیرممکن دانستند و گفتند: غربی‌ها درباره هدف از وضع تحریم‌ها علیه ایران به دروغ مسائلی مانند سلاح هسته‌ای، حقوق بشر و حمایت از تروریسم را مطرح می‌کنند.

ایشان در تبیین تناقض و بهانه‌های دروغین غربی‌ها به نمونه غزه اشاره کردند و افزودند: از نظر آنها مردمِ تحت بمباران غزه تروریست هستند اما دولت خبیث و جعلی و بی‌رحم صهیونیستی که ظرف شش ماه نزدیک به ۴۰ هزار نفر از جمله چند هزار کودک را قتل عام کرده، تروریست نیست .

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، هدف واقعی بدخواهان ایران از تحریم را در تنگنا گذاشتن جمهوری اسلامی برای تبعیت از خطوط استعماری و استکباری و تسلیم در مقابل زورگویی‌های آنها دانستند و افزودند: برخی -ان‌شاءالله خیرخواهانه- دائم توصیه می‌کنند که یک خواسته امریکا را قبول کنید تا مشکل حل شود؛ در حالی که توقعات امریکایی‌ها تمامی ندارند. ایشان با اشاره به سخنرانی چند سال قبل خود در موضوع هسته‌ای و بیان این مسأله که «امریکایی‌ها مشخص کنند که به چه حدی از عقب‌نشینی ایران در مسأله هسته‌ای قانع خواهند شد»، گفتند: آنها هرگز حاضر نیستند این حد را مشخص کنند چرا که می‌خواهند با پیشروی قدم به قدم، در نهایت تجهیزات هسته‌ای کشور را مانند آن کشور شمال آفریقا جمع‌آوری و صنعت هسته‌ای ایران را تعطیل کنند؛ در حالیکه بخش‌های مختلف کشور همچون سلامت، پزشکی و دیگر عرصه‌ها به نتایج فعالیت‌های هسته‌ای نیاز دارند.

بروز ظرفیت‌های داخل بر اثر تحریم

رهبر انقلاب با تأکید مجدد بر هدف اصلی امریکایی‌ها از تحریم یعنی تبعیت و تسلیم محض ملت ایران و جمهوری اسلامی در زمینه‌های سیاسی و اقتصادی، گفتند: آنها می‌خواهند ثروت، آبرو و سیاست‌های ایران مانند برخی کشورها، در دست امریکا باشد اما نظام اسلامی و غیرت اسلامی و ملت بزرگ و ریشه‌دار ایران محال است که تسلیم زورگویی آنها شوند. ایشان، تحریم‌ها را باعث صدمه زدن به اقتصاد کشور و ایجاد مشکلات اقتصادی خواندند اما افزودند: همین تحریم‌ها موجب شکوفایی استعدادها و بروز ظرفیت‌های داخل کشور هم شده است.

پیشرفت‌های تسلیحاتی نمونه فرصت‌سازی از تحریم

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، فرصت‌سازی از دشمنی دشمن را خاصیت یک ملت زنده برشمردند و افزودند: توصیه همیشگی بنده به جوانان و مسئولان و مردم غیور و متدین کشور همین است .

ایشان، پیشرفت‌های تسلیحاتی را نمونه‌ای از تبدیل تحریم‌ها به فرصت خواندند و افزودند: این پیشرفت که یک جایی خود را نشان داد، همه دشمنان را متعجب کرد که ایران اسلامی چگونه توانسته است در شرایط تحریم این تعداد سلاح پیشرفته را تولید کند.

رهبر انقلاب اسلامی افزودند: ان‌شاءالله بیشتر و بهتر و پیشرفته‌تر از این سلاح‌ها نیز تولید خواهد شد، البته پیشرفت‌ها منحصر به تسلیحات هم نیست و در بخش‌های مختلف پزشکی، سلامت و بعضی بخش‌های صنعتی و مهندسی، ایران جزو پیشتازان و برجستگان جهانی است؛ ضمن اینکه در بعضی بخش‌ها هم عقب هستیم که در صورت همت و تلاش، در آنها هم پیشرفت خواهیم کرد. ایشان تحریم‌ها را رو به کم‌اثر شدن دانستند و افزودند: اخیراً در یکی از گزارش‌های منابع بین‌المللی، به افزایش تولید ناخالص ملی ایران اشاره شده بود که این، یعنی در کشور بیشتر و بهتر کار می‌شود، دل به کمک بیرون از مرزها بسته نشده و تحریم‌ها نتوانسته ایران را از پا درآورد و این روحیه باید در کشور تقویت شود.

متهم کردن ایران به بهانه حمایت ازغزه

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، با اشاره به راهپیمایی و تظاهرات ملت‌ها در حمایت از فلسطینی‌ها و برافراشتن پرچم‌های فلسطین و حزب الله در خیابان‌های اروپا و امریکا، متهم کردن جمهوری اسلامی ایران به حمایت از تروریسم به بهانه حمایت از مظلومان غزه را موجب رسوایی اتهام‌زنندگان خواندند و افزودند: اکنون نه تنها ملت ایران بلکه همه ملت‌ها از فلسطین حمایت می‌کنند.

ایشان پرسیدند: آیاآن فلسطینی که در مقابل ظلم شهرک‌نشین غاصب برای غصب خانه خود ایستادگی می‌کند تروریست است؟ آیا جبهه ظلم‌ستیز و با غیرت مقاومت تروریست است یا آنها که با بمباران مردم فاجعه‌آفرینی می‌کنند؟ و البته به جایی نرسیدند و نخواهند رسید.

ایران مستقل زیر بار زورگویی‌ها نمی‌رود

ایشان در جمع‌بندی این بخش از سخنانشان، گفتند: برای ملت ایران معلوم باشد و معلوم هم هست که علت دشمنی زورگویان با آنها، دروغ‌هایی که سر هم می‌کنند نیست بلکه این است که ایران مستقل زیر بار زورگویی آنها نمی‌رود و حاضر نیست دنباله‌رو سیاست‌های شکست‌خورده، عقب‌مانده، ناکام و خلاف ارزش‌های الهی و فطرت بشری آنها باشد؛ سیاست‌هایی که به اعتراف برخی تحلیلگران غربی، در حال نابود کردن اعتبار ۲۰۰ ساله امریکا است. رهبر انقلاب با تأکید بر اینکه توقع پیروی ملت با سابقه و ریشه‌دار ایران از این سیاست‌های شکست‌خورده، بیهوده است، گفتند: ملت ایران، ایستاده و محکم است که البته باید ایستادن را در عمل، کار، تحقیقات و اتحاد ملی خود نشان دهیم که در این صورت و با شرط پرهیز از تنبلی و کاهلی، از دل سختی‌ها و گرفتاری‌های تحمیلی بدخواهان، فرصت‌ها و گشایش‌های بیشتری برای پیشرفت ظهور خواهد کرد و ملت ایران، به فضل الهی، به افق روشن آینده خواهد رسید.

گزارش وزیر کار از اقدامات یکساله دولت

در ابتدای این دیدار وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی در گزارشی، کاهش نرخ بیکاری به ۸.۱ درصد و تحقق واقعی ایجاد یک میلیون شغل در سال ۱۴۰۲ را از مهمترین دستاوردهای دولت در حوزه اشتغال خواند.

توسعه بیمه‌های همگانی، طرح کالابرگ الکترونیکی با استقبال بیش از ۵۰ میلیون نفر، پرداخت مستمری بازنشستگان بدون استقراض از بانک‌ها، پرداخت ۱۶۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات به حوزه تولید و تشکیل حدود ۳۰۰ تعاونی مسکن کارگری در سراسر کشور از دیگر عناوینی بود که آقای سید صولت مرتضوی در گزارش خود به بیان آنها پرداخت.

ذره بین

تذکر دوباره رهبر انقلاب به خیرخواهان امیدوار به امریکا

سخنان روز گذشته رهبر انقلاب پیرامون تحولات جاری در منطقه و در روند مواجهه با سیاست تقابل‌جویانه ایالات متحده، افق تازه‌ای را پیش روی مسئولان و ناظران سیاست خارجی گشود. رهبرانقلاب به پایش رسالت میدان از یک سو و توصیه آن دسته از تحلیلگران و جریان‌های سیاسی پرداختند که می‌خواهند طلیعه‌های نتایج رخداد تاریخی حمله نظامی مستقیم ایران علیه اسرائیل را در زمین مذاکره با امریکا مشاهده کنند. رهبری ابتدا به عادت مألوف خود نسبت به تبعات زیانبار نگاهی که متأسفانه در ذهن و ضمیر لایه‌هایی از جریان‌های سیاسی رخنه کرده، هشدار دادند.

برخی محافل سیاسی وقوع عملیات «وعده صادق» را یک نقطه عزیمت تاریخی برای آغاز فرایند تنش‌زدایی مناسبات تهران و واشنگتن می‌خوانند و آن را فرصتی قلمداد می‌کنند که زیر سایه بدست گرفتن نبض میدان از سوی ایران حاصل شده و امتیازات آن می‌تواند در سبد دیپلماسی کشور نقد شود. این همان نگاهی بود که در سیاست دولت پیشین، منافع کوتاه‌مدت سیاسی را چنان وسوسه‌انگیز می‌دید که آماده بود بدیهی‌ترین اصول و راهبردی‌ترین اقدامات را در یک روند متداول بده بستان دیپلماتیک نادیده بگیرد ولو اینکه مصداق بارز این گزاره باشد که «هدف وسیله را توجیه می‌کند».

یادآوری یک تجربه تاریخی

رهبری که در سخنان خود برخی افراد این گفتمان را با تسامح به واژه «خیرخواه» متّصف کردند، فرصت را مناسب دیدند تا یک تجربه تاریخی را مورد یادآوری قرار دهند؛ این واقعیت که خواسته‌های امریکا برای حل یک مشکل به طرح خواسته دیگر منجر می‌شود و برای این توقعات، پایانی قابل تصور نیست. این مهم اشاره‌ای به روند پرفراز و فرود مناقشه‌ای است که محافل غربی نزدیک به دو دهه، ذیل پرونده‌سازی درباره صنعت هسته‌ای ایران کلید زدند و بعدها با وجود رویکردی که دولت یازدهم و دوازدهم با انگاره خوشبینانه «بستن با کدخدا» جست‌وجو می‌کرد، انواع دسیسه‌ها را برای بحرانی نگاه داشتن مناسبات ایران به کار گرفتند؛ سیاستی که فارغ از آنچه در زمین مذاکرات با ۵+۱ می‌گذشت، ترویج ایران‌هراسی را با تمام قدرت به کار گرفت و کوشید حذف نقش ایران در معادلات منطقه‌ای و بین‌المللی را به یک خواست عمومی تبدیل کند. خروج یکجانبه از برجام که تصور می‌شد امضای وزیر خارجه کشور خاطی، تضمینی بر اجرای آن است، افزودن بر شمار فهرست تحریم‌ها تا دوبرابر، در کنار بازگشایی پرونده‌های مختومه در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و سوءتفسیر و برداشت‌های هدفمند درباره پرونده موشکی ایران، هر یک وقایعی برآمده از سیاست تک‌محوری «تمرکز بر غرب» بود که با وجود تحمیل هزینه‌های سنگین برای کشور در سال‌های گذشته، همچنان از سوی برخی محافل، امکانی برای جبران در زمین دیپلماسی دارد آن هم در شرایطی که تداوم رویکرد ضدایرانی در تبلیغات سوء جهان غرب نسبت به اقدام تلافی‌جویانه ایران علیه اسرائیل در دفاع از امنیت سرزمینی‌اش نمایان شده است. این تبلیغات سعی دارد پاسخ مشروع دفاعی ایران به تجاوز یک دشمن خارجی را به عنوان یک تهدید در افکار عمومی جهان معرفی کند و پرده‌ای بر سیاست‌های بحران‌ساز تل‌آویو در روند ضدیت با ایران بیندازد.

اداره ماهرانه بحران

اما اداره ماهرانه بحران‌سازی‌های امنیتی محافل امریکایی - اسرائیلی با مانورهای بموقع و رویکرد تحول‌خواهانه سیاست خارجی دولت سیزدهم نشان داد ایران قادر است بر نیروهای بحران‌ساز فرافکن فائق آید. تدبیر، توان و مقاومت دولت سیدابراهیم رئیسی در شکل‌گیری نظریه‌ای بازتاب پیدا کرد که او برای تبدیل کردن آن به یک الگوواره در روابط منطقه آسیا و خاورمیانه، اقداماتی جدی را در دستور کار قرار داد. این رویکرد چنان که در بستر ترمیم و تقویت رابطه با کشورهای عربی از جمله بازسازی رابطه با عربستان سعودی، ایجاد شبکه مناسبات راهبردی با قدرت‌های بزرگ آسیایی و همچنین تنوع‌سازی پیوندهای اقتصادی با کشورهای پیرامونی دنبال شد، نقش تعیین‌کننده‌ای در کاهش یا تشدید فضای امنیتی پیرامونی کشور داشته و با پیگیری یک سازکار روشن و قابل اجرا برای کشور فرصت و امتیاز ایجاد کرده است.

پیگیری این مهم در شرایطی که ایالات متحده تا چندی پیش متصور بود با منزوی‌سازی ایران و برون‌سپاری سیاست منطقه‌ای خود به اسرائیل از طریق به اجرا در آوردن توافق «آبراهام» می‌تواند با آسودگی خیال منطقه را ترک گوید، فرصتی استثنایی فراهم کرده است تا دولت سیزدهم بتواند مهار قوایی که تخریب چهره ایران و در نتیجه داغ نگاه داشتن تنور ایران‌هراسی را مأموریت خود تعریف کرده‌اند، ممکن کند و مانع از آن شود تا تفکرات یکسونگر و مطلق‌اندیش حامیان صفر و صدی مذاکره با غرب، بار دیگر در اشتباهی تاریخی فرو روند.